

◆ વર્ષ: ૪, ◆ અંક: ૦૮, ◆ સંખ્યા અંક: ૪૪,
◆ તા. ૨૦/૦૬/૨૦૨૦, શનિવાર, ◆ પાના-૪,
◆ છૂટક અંકની કિંમત રૂ.૨૦,
◆ વાર્ષિક લયાજમ રૂ.૨૦૦/-
(કૃતીય મારકટ લયાજમ રૂ.૩૦૦/-)
◆ તંત્રી-માનિક અને પ્રકાશક: ભવ્ય ટિપ્પણી પોપટ,
◆ પ્રકાશન સ્થળ: ૨૦૨-૨૦૩, ધૂપ કોલેક્શન, પોલીસ
લાઈન સામે, ઉના ગુ.ગીર સેમનાથ-૩૫૨૫૦
◆ ફોન: ૦૨૮૭૫-૨૨૧૭૦૦, મો.: ૯૮૨૪૧ ૨૧૭૦૦
◆ મુદ્રણ સ્થળ: પ્રથમેણ ઓફિસેટ, ગોંડા ચોક, ઉના.

RCM હેઠળ જવાબદાર વ્યક્તિની રૂ.૨૪ હેઠળ નોંધણી નંબર મેળવવાની જવાબદારી

ધ્યાલ એચ.પટ્લા,
એડિઝેક્ટ, સુરત.

જીએસટી કાયદ્ય હેઠળ સામાન્ય રીતે માલ કે સેવાનો સાલાયક કરનાર સાલાયક પર વેરો ભરવાની જવાબદી આવે છે પરંતુ કેટલાક સંખોદરી માલ કે સેવાના સાલાયકરણ બધે માલ કે સેવા મેળવનાર પર RCM (Reverse Charge Mechanism) હેઠળ જીએસટી ભરવાની જવાબદી થાય છે, એટલું જ નહીં પરંતુ RCM હેઠળ વેરાપાત્ર વ્યક્તિની રીતના વાયરાને નોંધણી નંબર મેળવવાની પણ જવાબદી રહે છે. આ અંગે ચર્ચા કરતા પણ લાસીજીએસટી કાયદોમાં નોંધણી નંબર મેળવવાની જવાબદી અંગે કેટલા રીતના અંગે ચર્ચા કરીએ કરવામાં આવી છે તેના અંગે ચર્ચા કરીએ.

■ ક. ૨ રની જોગવાઈ મુજબ કરાપાત્ર માલ કે સેવા કે બનેના સાલાયક કે એનું એંક્રેટ ટાન્ડોવર (Aggregate Turnover) નાણાંકીય વર્ષ દ્વારાના નક્કી કરેલું ક્રોનોક (માત્ર તથા સેવાના અથવા માત્ર સેવાના સાલાયકના કિરસામાં ૨૦ લાખ તથા ૦૧/૦૧/૨૦૨૦થી ફક્ત માલાના સાલાયકના કિરસામાં ૪૦ લાખ) કરતા વધતું હોય તો તેને ફરજીયાતપણે નોંધણી નંબર મેળવવાનો રહે છે.

■ ક. ૨ રની જોગવાઈ મુજબ જો વ્યક્તિ વેરો માટે જવાબદર ન હોય અથવા વેરાસી સંપૂર્ણ મુક્તિ મેળવે હોય તેવા માલ અથવા સેવા અથવા બનેનો વેરાપાત્ર સાલાયક કરતી હોય હેઠળ વેરાવાની જવાબદર રહેશે નાની.

■ ક. ૨૪ની જોગવાઈ મુજબ ક. ૨૨માં ગમે તે જોગવાઈ હોય તેમ છાની નીચે જીએસટી સંજોદોમાં ફરજીયાત નોંધણી નંબર મેળવવાની જવાબદી ઉલ્લિય થાય છે.

■ જાયરે કોઈ વ્યક્તિ આંતર રાજ્ય કરાપાત્ર સાલાયક કરે.

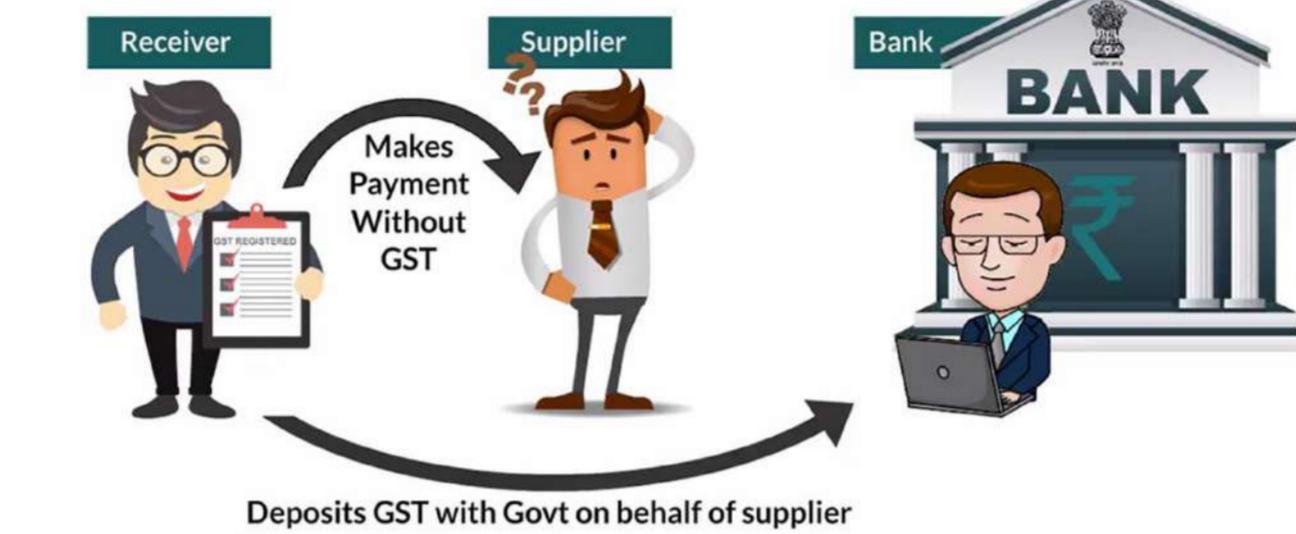
■ આકસ્મિક વેરાપાત્ર વ્યક્તિ (Casual Taxable Person) જાયરે કોઈ વેરાપાત્ર સાલાયક કરે.

■ રીવર્સ ચાર્ચ હેઠળ વેરો ભરવા જવાબદી વ્યક્તિ.

■ કલમ ૨૮ની પેટાકલમ (૪) હેઠળ જેણે કેરો ભરવો આવશ્યક હોય તેવી વ્યક્તિનો.

■ બનનિવાસી વેરો ભરવાપાત્ર વ્યક્તિનો (Non Resident Taxable

REVERSE CHARGE MECHANISM

Person) જેઓ વેરાપાત્ર સાલાયક કરતા હોય.

- કલમ ૨૧ હેઠળ વેરાસી કપાત કરવી જરૂરી હોય તેવી વ્યક્તિનો.
- એજન્ટ રીટર્ને અથવા અન્યથાને બીજી વેરાપાત્ર વ્યક્તિનોને બધે માલ અથવા સેવા અથવા બનેનો વેરાપાત્ર સાલાયક કરતી હોય હેઠળ વેરાવાની જવાબદર રહેશે નાની.
- ઈન્પુટ સેવા વેરાસીકાર્ય (Input Service Distributor).
- ક. ૫૨ હેઠળ વેરો ઉઘરાવાને જવાબદર હોય તેવી હેઠળ ક્રોનોક કોમર્સ ઓપરેટર મારકાર્ય કલમ ૮ (૫) હેઠળ નિર્ધારિત કેટલા સાલાયક સિવાયના માલ કે સેવા અથવા બનેની પૂરા પાડતી હોય તેવી વ્યક્તિનો.
- ક. ૫૨ હેઠળ વેરો ઉઘરાવાને જવાબદર હોય તેવી હુલેક્ટ્રોનિક કોમર્સ ઓપરેટર.
- નોંધાયેલ વ્યક્તિ સિવાયની ભારત બાદસાના સ્થાનની અનોલાઈન સુચના અથવા માહિતીની આધારિત પ્રવેશ અથવા પુનાગ્રાહી સેવાઓ ભારતમાં કોઈ વ્યક્તિને પૂરી પાડતી હોય વ્યક્તિ.
- જીએસટી કાઉન્સિલની ભાલામણને આધારે સરકાર દ્વારા જાહેર કરવામાં આવે તેવી બીજી કાઉન્સિલની વ્યક્તિ.

આમ, કલમ ૨૨ તથા કલમ ૨ તથા જોગવાઈ મુજબ જે વ્યક્તિનું નાણાંકીય વર્ષ દ્વારાન એકેને ટાન્ડોવરની કેલે ક્રોનોક કરતાં ઓછું હોય અથવા જો વ્યક્તિ વેરો માટે જવાબદર ન હોય તેવા કે વેરાસી સંપૂર્ણ મુક્તિ મેળવે હોય તેવા માલ અથવા સેવા અથવા બનેનો વેરાપાત્ર સાલાયક કરતી હોય તેવી વ્યક્તિનો જીએસટી કાયદ્ય હેઠળ નોંધણી નંબર મેળવવાની જવાબદરી ઉન્ની થાય.

આ જોગવાઈ સંબંધમાં એક પ્રશ્ન એ થાય છે કે શું ફરજુની માલ કે સેવા સાલાયક કરનાર વ્યક્તિને પણ માત્ર કે સેવા મેળવવાના કારણે નોંધણી નંબર મેળવવાની જવાબદરી રહે કે કેમ?

આ સંભંધમાં મહારાષ્ટ્ર એડવાન્સ રૂણીના આધારીના જવાબદી અન્યથાની અન્યથાની અભિપ્રાય મે. મેરિવિઝન સેનેને એન્ડ ડાયનોસ્ટાઇલ રીસ્યુન્ને સેન્ટર પ્રા.લિ. (KER/41/2019/ના કેસમાં પણ તા. ૧૦/૦૮/૨૦૧૮ ના કેસમાં તા. ૧૨/૦૮/૨૦૧૮ ના રેજ કેરેલા એડવાન્સ રૂણીના આધારીની મારકાન અપવામાં આવ્યો છે.

આમ કરાપાત્ર માલનો ધોંધો કરનાર વ્યક્તિ તો ભલે તેનું એક્સ્પ્રેસ ટાન્ડોવરનિધિરિટ મર્યાદિત કરતાં ઓછું હોય તો પણ RCM પણ હેઠળ વેરાપાત્ર માલ કે સેવા મેળવવાના કારણે નોંધણી નંબર મેળવવાની જવાબદી અન્યથાની અન્યથાની અભિપ્રાય મે. મેરિવિઝન સેનેને એન્ડ ડાયનોસ્ટાઇલ રીસ્યુન્ને સેન્ટર પ્રા.લિ. (KER/41/2019/ના કેસમાં પણ તા. ૧૨/૦૮/૨૦૧૮ ના રેજ કેરેલા એડવાન્સ રૂણીના આધારીની મારકાન અપવામાં આવ્યો છે.

આમ કરાપાત્ર માલનો ધોંધો કરનાર વ્યક્તિ તો ભલે તેનું એક્સ્પ્રેસ ટાન્ડોવરનિધિરિટ મર્યાદિત કરતાં ઓછું હોય તો પણ RCM પણ માત્ર કે સેવા મેળવવાત્ત્રાની જવાબદી અન્યથાની અન્યથાની અભિપ્રાય મે. મેરિવિઝન સેનેને એન્ડ ડાયનોસ્ટાઇલ રીસ્યુન્ને સેન્ટર પ્રા.લિ. (KER/41/2019/ના કેસમાં પણ તા. ૧૨/૦૮/૨૦૧૮ ના રેજ કેરેલા એડવાન્સ રૂણીના આધારીની મારકાન અપવામાં આવ્યો છે.

આમ કરાપાત્ર માલનો ધોંધો કરનાર વ્યક્તિ તો ભલે તેનું એક્સ્પ્રેસ ટાન્ડોવરનિધિરિટ મર્યાદિત કરતાં ઓછું હોય તો પણ RCM પણ માત્ર કે સેવા મેળવવાત્ત્રાની જવાબદી અન્યથાની અન્યથાની અભિપ્રાય મે. મેરિવિઝન સેનેને એન્ડ ડાયનોસ્ટાઇલ રીસ્યુન્ને સેન્ટર પ્રા.લિ. (KER/41/2019/ના કેસમાં પણ તા. ૧૨/૦૮/૨૦૧૮ ના રેજ કેરેલા એડવાન્સ રૂ

ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ ક્યારે મળે?? ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ લેવા માટે શું છે શરતો?

આવો બનાવીએ ‘ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ’ને ‘ગુડ એન્ડ સિમ્પલ ટેક્સ’...

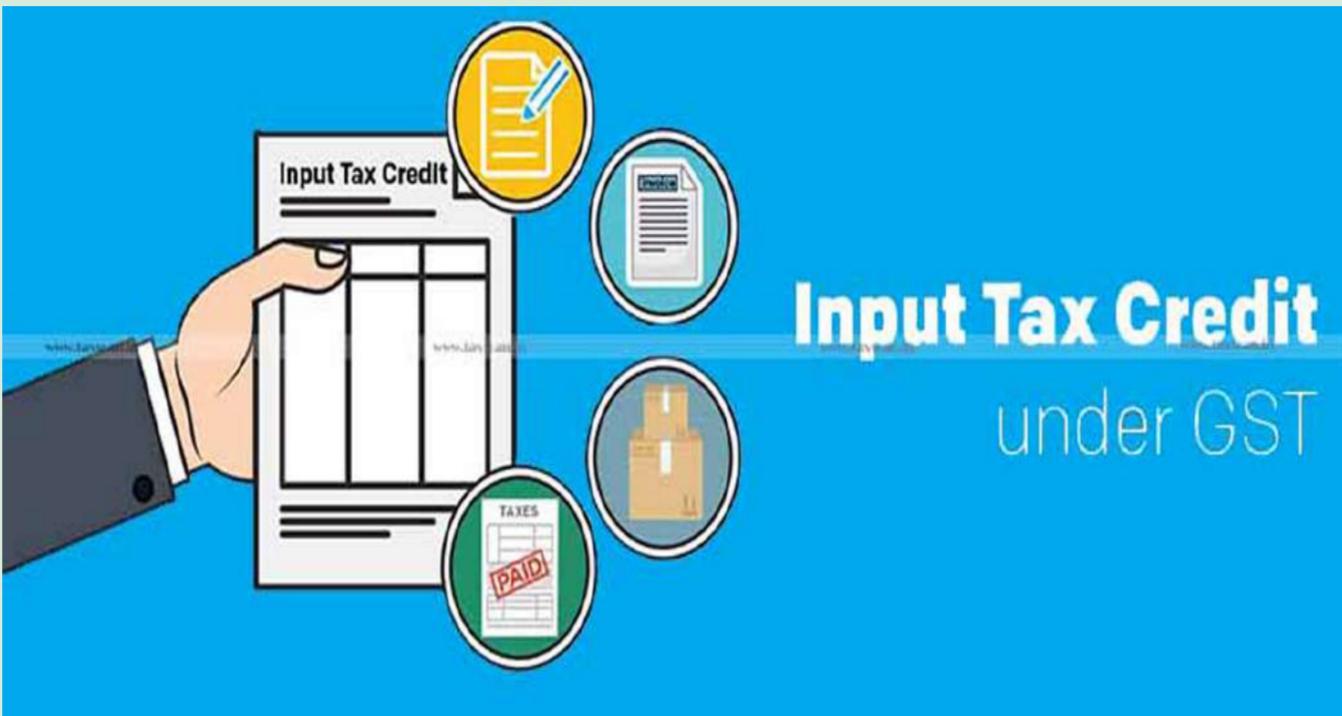

“Every person is presumed to know laws of the land”. આનો અર્થ એ છે કે દેશમાં પોતે હેતુ દેશના કાયદા વિષે જ્ઞાન હેતુ માની લેવામાં આવે છે. મિત્રો, જી જીલાઈ ૨૦૧૭ થી ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ કાયદો અમલી બન્નો. ત્યારથી લઈ ને આજ સુધી આ કાયદા હેઠળ વિપુલ પ્રમાણમાં આહેનામાંઓ આવ્યા. ઘણા સક્રિયાર આવ્યા. કાયદા તથા નિયમોમાં પણ કેરફાર કરવામાં આવ્યા. અવાર નવાર વાયરિના પ્રશ્ન હતા કે આ કાયદામાં કોઈ કેરફાર આવે છે. અંગેજ ના જ્ઞાનાની વ્યક્તિ માટે આ કાયદો આણું તેનું અધ્યયન કરવું ખૂબ મુશ્કેલ છે. સરકારે જ્યારે આ કાયદો લાગુ કર્યો ત્યારે આદેશાત કરેલી કે આ કાયદો તથા તેના નિયમો કે તે રજોનો માત્રમાં પણ બાહ્ય પાછો. પણ કોઈ કારણુંસર આ કાણ ઉઠું હોય શક્યું નથી.

ટેક્સ ટ્રુકે આ કોલમ દ્વારા પ્રયાસ કરી રહ્યું છે કે જી.એસ.ટી. કાયદા ની મહત્વ ની જોગવાઈઓ ને વાંચો સુધી નુજારાતીમાં સરળ ભાષામાં પહોંચાવામાં આવે. આ કાયદા ની વિવિધ નિયમોની જ્ઞાનકારી સરળ ભાષામાં નિરંતર આપવા પ્રયાસ કરવામાં આવશે. આજે આ સુધીના નો પ્રયત્ન લેવા આપેલ કેરફાર નિયમો કે તે રજોનો માત્રમાં પણ બાહ્ય પાછો. પણ કોઈ કારણુંસર આ કાણ ઉઠું હોય શક્યું નથી.

(જી.એસ.ટી. કલમ ૧૬ અને નિયમ ૩૬ તથા ૩૭)
જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ મેળવા કલમ ૧૬ તથા નિયમ ૩૬ અને ત જનો નિયમો જ્ઞાના ખૂબ જરૂરી છે.
કોઈ પણ કરદાતાને ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ લેવા નીચેના નિયમો નું પાતન કરવાનું રહે છે.

◆ કરદાતાને પોતાના વંધા માટે ઉપયોગ કરવામાં આવતા માલ તેજ સેવા ના ઈન્વર્ટ સપ્લાય (ખરીદી) ની કેડિટ લઈ શકે છે. આમ, વંધામાં ઉપયોગ કરવામાં ના આવે તેવા માલ કે સેવાની કેડિટ તેઓ લઈ શકતા નથી.
◆ આ ખરીદીની કેડિટ લેવા નીચેની તમામ શરતો કરદાતાને પુરુષ કરવાનું રહેશે.
◆ કરદાતા પાસે તે ખરીદીનું બિલ હોવું જોઈએ,
◆ કરદાતાને એ સેવા ખરેખર મેળવી હોવી જોઈએ.
◆ માત્ર બિલિંગ દ્વારા ખરીદી દરખાલ હોય તેવા સાબિત થાય તો

- ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ મળવા પાત્ર રહે નહીં.
- ખરીદાનાર માલ ના કિસ્સામાં માલની હેરેડે રના પુરાવા (ડ્રાન્સપોર્ટ બિલટ્રી, ઇ વે બિલ વી.) બિલ સાથે જ્ઞાન હેતુ જરૂરી છે.
- ઉદાહરણ તરીકે, કોઈ વેપારી બોંગસ બિલિંગ ડોલાંડ માં પકડાય છે. આ સમયે તેની પાસેથી તમામ ખરીદાનાર દ્વારા કરવામાં આવેલ ખરીદી ઉપર પ્રશ્નાર્થ બીજો થતો હોય છે. આ સમયે જો ખરીદાર પાસે માલ હેરેડે રના ખૂબ ઉપયોગી થતો હોય છે. આ કિસ્સામાં કોઈ માલ હેરેડે રના પુરાવા ના હોય તો આ કેડિટ અવિકારી દ્વારા જીવન્યા રાખવામાં આવતા નથી હોતી અને ખરીદારી એ આ અંગે મોટી કાયદાકિયા લડત માટે તેવાર રહેવું પડતું હોય છે.
- કરદાતા એ કે માલ કે સેવા ખરીદી કરેલ છે તેનો ટેક્સ વેચનાર દ્વારા સરકારમાં ભરવાં માં આવ્યો હોવે જોઈએ.
- આ જોગવાઈ અંગે ઘણા વેપારીઓ જ્ઞાનકારી ધરાવતા હોતા નથી. કોઈ પણ વેપારીને વેચનાર પાસેથી તેને ટેક્સ આપી ખરીદી કરેલ હોય, પણ જો વેચનાર આ ટેક્સ સરકાર ને જમા કરાવે તો ખરીદાર વેપારીને પોતાની ખરીદી ની કેડિટ મળી રહે નથી.
- આ નિયમ ના કારણે ઘણી મુશ્કેલી પણ શકે તેમ હોય. માટે, ઘણીવાર ખરીદાનાર વેપારી, જ્યારે વેચનાર વેપારીથી પરિવિષ ના હોય ત્યારે, ટેક્સ ની રકમ તેને ચુકવતા પહેલા આ ટેક્સ તેઓએ

- ભરેલ છે તેના પુરાવા લઈ તેને ચુકવણી કરતો હોય છે.
- વેચનાર વેપારી આ ટેક્સ ની રકમ રોકડ (રોકડ એટે રોકડ અને બેંકિગ પદ્ધતિ બેમાંથી કોઈ પણ રીતે) દ્વારા અથવા પોતાની ખરીદીની ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ દ્વારા ભરી શકે છે.
- ઉદાહરણ તરીકે, ઉના ટ્રેડર્સ દ્વારા જુનાગઢ એન્ટરપ્રાઇઝ પાસેથી ૧૦૦૦૦૦ રૂ ના માલ ની ખરીદી કરેલ હોય છે. આ રકમ ઉપર હતો જી.એસ.ટી. રૂ. ૫૦૦૦ ઉના ટ્રેડર્સ વેચનાર ને આપેલ છે. આર્થિક મંદીના કારણે વેચનાર આ ટેક્સ સરકાર જમા કરવી શકતા નથી. આવા કિસ્સામાં ઉના ટ્રેડર્સની કેડિટ માત્રાન્ય થશે અને આ ટેક્સ ની રકમ તેઓ સરકાર ને વ્યાજ સાથે ભરવી પડેશે.
- કેડિટ લેવાર દ્વારા ભરેલ હોવું જોઈએ.
- ખરીદાનાર બિલ બચ્યા ના ૧૮૦ ટિક્સમાં વેચનાર ને માલ તથા સેવા અંગે ની ટેક્સ ની રકમ સાથેની ચુકવણી કરી આપી જરૂરી છે. જો આ ચુકવણી ૧૮૦ ટિક્સ માં ના કરવામાં આવે તો જી.એસ.ટી.ની કેડિટ તેને મળી શકે નહીં.
- આ જોગવાઈ જી.એસ.ટી. કાયદ માં લાવવામાં નો દેખુ બોગસ બિલિંગ ની પ્રસ્તુતિનો નાયચાનો છે.
- ઉદાહરણ તરીકે ‘ઉના ટ્રેડર્સ’ દ્વારા ‘જુનાગઢ એન્ટરપ્રાઇઝ’ પાસેથી ખરીદી કરવામાં આવેલ હોય અને બિલ ૦૧-૦૪-૨૦૧૮ ના રોજ બનાવવામાં આવું હોય, પરંતુ આ બિલની ચુકવણી રૂ ૩૦ સાટેભર કેડિટ લેવા જોઈએ.

૨૦૧૮ સુધીમાં ઉના ટ્રેડર્સ દ્વારા કરવામાં આવેલ ના હોય તો આવી ખરીદીની કેડિટ ‘ઉના ટ્રેડર્સ’ને મળે નહીં.

◆ જ્યારે ‘ઉના ટ્રેડર્સ’ આ અંગે ચુકવણી કરશે ત્યારે ફરી તેમણે આ કેડિટ કરેલમ કરવાની રહેશે.

◆ પણ ખરીદી સમયે જે કેડિટ તેમણે લઈ લીધી છે તે કેડિટ તેણે અમાન્ય કરી વ્યાજ સાથે આ રકમ ભરી દેવાની રહેશે.

◆ આમ, દેખ વેપારી આ ચુકવણી બાબતે ખાસ ધ્યાન અપે તે ખૂબ જરૂરી છે. ઘણા એવા વંધા હોય તે તેમાં ચુકવણી ખૂબ મૌખી કરવામાં આવતો હોય છે.

◆ મૂળી મિલકત (મશીનરી જેવી)ની ખરીદી કરવામાં આવે અને તેના ઉપર ચુકવણે ટેક્સ ની રકમ ઉપર પણ જો ઈન્કમ ટેક્સ કાયદા હેઠળ વસારો માંગવામાં આવ્યો હોય તો આ ટેક્સ ની કેડિટ કરદાતા લઈ શકશે નહીં.

◆ કોઈ પણ કરદાતાએ જે તે વર્ષની ઈન્પુટ ટેક્સ કેડિટ મોડામાં મોડી જે તે વર્ષ પછીના વર્ષના સાટેભર મહિનાના રિટર્નની નિયત તરીકે સુધી લઈ લેવાની રહેશે.

◆ ઉદાહરણ તરીકે, ૨૦૧૮-૨૦ ની કેડિટ ખરીદાનાર વેપારી દ્વારા મોડામાં મોડી પોતાના સાટેભર-૨૦ મહિનાના રિટર્ન ની નિયત તારીખ (૨ રોકટોબર) સુધીમાં લઈ લેવાની રહે છે.

◆ જો ખરીદાનાર આ સમય સુધીમાં પોતાની ખરીદીની કેડિટ કલેમ ના કરે તો તેની કેડિટ જરૂરી રહે છે તે બાબત ખાસ કેડિટ વેપારીઓ એ નોંધી જરૂરી છે.

◆ જો આ સાટેભર મહિનાના રિટર્ન પહેલા તેમણે પોતાનું વાર્ષિક રિટર્ન ભરતા પહેલ

